

José Francisco Hernández Ortiz

3°
ESO

TALLER D'ECONOMIA

VERSIÓ VALENCIÀ

Primera edición, 2024

Autor: José Francisco Hernández Ortiz

Traductor: Juan Bautista Morales Vaello

Maquetación: Nuria Martínez Utrilla

Edita: Educàlia Editorial

Imágenes: Freepik

Imprime: Grupo Digital 82, S. L.

ISBN: 978-84-129588-0-5

Depósito Legal: V-4226-2024

Printed in Spain/Impreso en España.

Todos los derechos reservados. No está permitida la reimpresión de ninguna parte de este libro, ni de imágenes ni de texto, ni tampoco su reproducción, ni utilización, en cualquier forma o por cualquier medio, bien sea electrónico, mecánico o de otro modo, tanto conocida como los que puedan inventarse, incluyendo el fotocopiado o grabación, ni está permitido almacenarlo en un sistema de información y recuperación, sin el permiso anticipado y por escrito del editor.

Alguna de las imágenes que incluye este libro son reproducciones que se han realizado acogiendo al derecho de cita que aparece en el artículo 32 de la Ley 22/1987, del 11 de noviembre, de la Propiedad intelectual. Educàlia Editorial agradece a todas las instituciones, tanto públicas como privadas, citadas en estas páginas, su colaboración y pide disculpas por la posible omisión involuntaria de algunas de ellas.

Educàlia Editorial

Avda. de las Jacarandas 2 loft 327 46100 Burjassot-València

Tel. 960 624 309 - 963 768 542 - 610 900 111

Email: educaliaeditorial@e-ducalia.com

www.e-ducalia.com

José Francisco Hernández Ortiz

3°
ESO

TALLER D'ECONOMIA

VERSIÓ VALENCIÀ

UNITAT 1

LA IMPORTÀNCIA DE L'ECONOMIA 7

1. L'economia i el seu impacte en la vida de la ciutadania9
2. L'escassetat, elecció i assignació de recursos10
3. Necessitats econòmiques en les etapes de la vida12
4. Acostament als sistemes econòmics.14
5. Els agents econòmics i aproximació al flux circular de la renda15

UNITAT 2

EINES PER A EMPRENDRE 21

1. El treball en equip, la intel·ligència emocional, la comunicació i el lideratge23
2. Tècniques per a desenvolupar la creativitat24
3. Innovació al servei de la societat.26
4. El desenvolupament d'iniciatives emprenedores28

UNITAT 3

LES PERSONES CONSUMIDORES: CONSUM RESPONSABLE 35

1. Les persones consumidores i els seus drets.....37
2. Valoració del model de consum actual39
3. Malbaratament alimentari40
4. El poder del consum responsable: estalvi energètic, ús de transport sostenible, comerç just, comerç de proximitat i d'empreses sostenibles42

UNITAT 4

LES EMPRESES I LES PERSONES EMPRENEDORES 47

1. Les empreses i l'economia circular49
2. La creació de valor compartit: econòmic, social i mediambiental.50
3. Cooperativisme i empenedoria social.51
4. PIMES, *startups* i viviers d'empreses53

UNITAT 5

L'ESTAT 57

1. Aproximació al sector públic. Funcions i Estat de Benestar59
2. Els serveis públics: educació, sanitat i serveis socials 61
3. Assignació dels serveis per nivells de govern63
4. Funcions bàsiques de la Seguretat Social 65

UNITAT 6

L'ENTORN LABORAL	71
1. El mercat de treball.	73
2. Ocupació i desocupació	75
3. Busca de treball: currículum i entrevista laboral	77
4. Desigualtat de gènere en el món laboral	79
5. La bretxa salarial i el sostre de cristall	81
6. Drets de les persones treballadores	82

UNITAT 7

ESTABILITAT DE PREUS	89
1. Els diners i els diferents mitjans de pagament.	91
2. Monedes socials	93
3. Falsos mites de les monedes virtuals	95
4. Tipus d'interès i inflació.	96

UNITAT 8

EL SISTEMA TRIBUTARI. EINA D'IGUALTAT I EQUITAT	103
1. Introducció a l'Educació cívica-tributària.	105
2. Sensibilitat davant els efectes negatius derivats del frau fiscal i l'evasió fiscal	107
3. El pagament d'impostos i els valors de justícia, equitat i solidaritat.	109
4. Principis tributaris	110
5. La necessitat dels ingressos públics	112
6. Principals mesures públiques com a instruments de redistribució de la renda	114

UNITAT 9

PRODUCCIÓ I CREIXEMENT SOSTENIBLE	121
1. Globalització: avantatges i inconvenients	123
2. Introducció als indicadors del creixement	125
3. Alternatives al creixement	127

UNITAT 10

LA NOVA ECONOMIA	133
1. Objectius de Desenvolupament Sostenible.	135
2. Agenda 2030	137
3. Noves tendències econòmiques: l'Economia del Bé Comú i l'Economia Circular	139
4. Disseny d'un projecte de col·laboració amb un servei a la comunitat: una solució pròxima	141

UNITAT 1

LA IMPORTÀNCIA DE L'ECONOMIA

ÍNDEX

1. L'economia i el seu impacte en la vida de la ciutadania.
2. L'escassetat, elecció i assignació de recursos.
3. Necessitats econòmiques en les etapes de la vida.
4. Acostament als sistemes econòmics.
5. Els agents econòmics i aproximació al flux circular de la renda.

ACTIVITAT D'INTRODUCCIÓ

Relaciona les següents frases amb el seu significat.

1. “L'economia no menteix. És el reflex fidel de les decisions que prenem com a societat.”
2. “L'economia ensenya que hem de satisfer les nostres necessitats amb recursos limitats, i això implica prendre decisions difícils i realitzar eleccions.”
3. “La necessitat no té llei.”
4. “L'economia no és una ciència exacta, sinó una combinació de teoria, política i realitat.”
5. “El flux circular de la renda és com el batec del cor d'una economia sana i en equilibri.”

EXPLICACIÓ A

Esta frase d'**Hernando de Soto** ressalta la importància de l'economia com un indicador objectiu de les decisions col·lectives que prenem com a societat. L'economia reflecteix les nostres eleccions, polítiques i accions, i els seus resultats tenen un impacte directe en la vida de la ciutadania.

EXPLICACIÓ B

John Maynard Keynes, reconegut economista, compara el flux circular de la renda amb el batec del cor d'una economia sana. Destaca que este flux, on els ingressos es distribueixen entre els agents econòmics, és essencial per a mantindre l'equilibri i el funcionament adequat d'una economia.

EXPLICACIÓ C

Lionel Robbins, economista britànic, emfatitza que l'economia ens ensenya que vivim en un món de recursos escassos, la qual cosa implica que hem de fer eleccions i assignar eixos recursos de manera eficient per a satisfer les nostres necessitats més importants.

EXPLICACIÓ D

Este **refrany** ens recorda que les nostres necessitats econòmiques són urgents i imperioses, i sovint ens impulsen a prendre decisions que poden anar en contra de les normes o regles establides. La necessitat pot ser un poderós motivador en les nostres accions econòmiques.

EXPLICACIÓ E

Paul Samuelson, premi Nobel d'Economia, ens mostra que l'economia no és una ciència exacta com les matemàtiques, sinó que es basa en teories que s'apliquen a la realitat econòmica i estan influenciades per factors polítics i socials.

TEORIA I PREGUNTES DE COMPRESIÓ

1. L'economia i el seu impacte en la vida de la ciutadania

L'economia té un impacte significatiu en la vida de la ciutadania en diversos aspectes. Ací hi ha alguns punts clau sobre com l'economia afecta la vida de les persones:

- 1. Ocupació i ingressos:** L'economia determina la disponibilitat d'ocupació i el nivell d'ingressos que les persones poden obtenir. Una economia saludable i en creixement tendeix a generar més oportunitats d'ocupació i salaris més alts, la qual cosa millora la qualitat de vida de la ciutadania. D'altra banda, una economia en recessió pot portar a la desocupació, la disminució dels ingressos i dificultats financeres per a les persones.
- 2. Cost de vida:** L'economia influeix en el cost de vida en termes de preus de béns i servicis. Quan l'economia està en auge, els preus tendeixen a pujar, la qual cosa pot afectar la capacitat de les persones per a cobrir les seues necessitats bàsiques i mantindre el seu nivell de vida. D'altra banda, en una economia en declivi, els preus poden estabilitzar-se o fins i tot disminuir, la qual cosa pot alleujar la càrrega financera per a la ciutadania.
- 3. Accés a béns i servicis:** L'economia també afecta a l'accés de les persones a diversos béns i servicis. En una economia pròspera, és més probable que hi haja una àmplia gamma d'opcions disponibles per als consumidors, la qual cosa els brinda més possibilitats d'elecció. Per contra, en una economia feble, l'accés a uns certs béns i servicis pot tornar-se més limitat, la qual cosa dificulta el compliment de les necessitats i desitjos de les persones.
- 4. Benestar social:** Una economia forta i estable pot contribuir al benestar social de la ciutadania. Quan l'economia creix, es poden destinar més recursos a àrees com l'educació, l'atenció mèdica, la infraestructura i els programes de benestar social. Això pot tindre un impacte positiu en la qualitat de vida de les persones, proporcionant-los millors servicis i oportunitats.
- 5. Desigualtat econòmica:** L'economia també juga un paper en la distribució de la riquesa i la desigualtat econòmica. En una economia desigual, algunes persones poden acumular grans riqueses mentre que unes altres lluiten per satisfer les seues necessitats bàsiques. Això pot generar tensions socials i afectar negativament la cohesió i l'estabilitat de la societat en el seu conjunt.

És important destacar que l'impacte de l'economia en la vida de la ciutadania pot variar segons el context i les polítiques implementades. A més, existeixen altres factors socials i polítics que també influeixen en la qualitat de vida de les persones.

PREGUNTES CURTES

- 1 Com afecta l'economia a la disponibilitat d'ocupació i els ingressos de les persones?
- 2 Què pot ocórrer en una economia en recessió?
- 3 De quina manera influeix l'economia en el cost de vida?
- 4 Com pot afectar una economia en auge als preus?
- 5 Quin impacte té una economia feble en l'accés a béns i servicis?
- 6 Quins beneficis pot aportar una economia forta i estable al benestar social?
- 7 Quines conseqüències pot tindre la desigualtat econòmica en una societat?
- 8 Quins són alguns factors addicionals que influeixen en la qualitat de vida de les persones, a part de l'economia?

PREGUNTES TIPUS TEST A B C

❶ Què determina l'economia en relació amb l'ocupació i els ingressos de les persones?

- a. La disponibilitat d'ocupació i el nivell d'ingressos.
- b. La qualitat de vida de la ciutadania.
- c. La distribució de la riquesa econòmica.

❷ Què ocorre amb els preus de béns i servicis durant una economia en auge?

- a. Els preus disminueixen.
- b. Els preus s'estabilitzen.
- c. Els preus tendeixen a pujar.

❸ Com afecta una economia feble a l'accés de les persones a béns i servicis?

- a. Facilita l'accés a una àmplia gamma d'opcions.
- b. Limita l'accés a uns certs béns i servicis.
- c. Estabilitza els preus de béns i servicis.

❹ Quins beneficis pot aportar una economia forta i estable al benestar social?

- a. Distribució equitativa de la riquesa.
- b. Major accés a béns i servicis.
- c. Destinació de més recursos a àrees com a educació i atenció mèdica.

❺ Quin problema pot sorgir en una societat a causa de la desigualtat econòmica?

- a. Tensions socials i afectació de la cohesió i estabilitat.
- b. Increment de l'accés a béns i servicis.
- c. Augment d'oportunitats d'ocupació.

PREGUNTES DE VERITABLE O FALS

	V	F
1. L'economia no té influència en la disponibilitat d'ocupació i el nivell d'ingressos de les persones.		
2. Durant una economia en auge, els preus tendeixen a disminuir.		
3. En una economia feble, l'accés a uns certs béns i servicis pot tornar-se més limitat.		
4. Una economia forta i estable no té impacte en el benestar social de la ciutadania.		
5. La desigualtat econòmica no pot generar tensions socials ni afectar la cohesió i estabilitat de la societat.		

2. L'escassetat, elecció i assignació de recursos

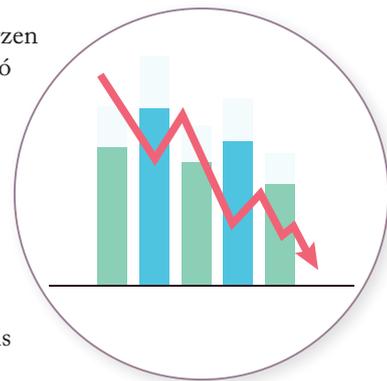
L'escassetat, elecció i assignació de recursos són conceptes fonamentals en economia que afecten la forma en què se satisfan les necessitats i desitjos de les persones. Ací t'explique cadascun d'ells:

1. **Escassetat:** L'escassetat es refereix a la situació en la qual els recursos disponibles són limitats en comparació amb les necessitats i desitjos humans il·limitats. Els recursos escassos poden ser tangibles, com a terra, aigua, matèries primeres i capital, o intangibles, com el temps i el talent humà. L'escassetat implica que no es pot tindre tot el que es desitja a causa de la limitació de recursos, la qual cosa dona lloc a la necessitat de prendre decisions i prioritzar.

2. **Elecció:** Atés que els recursos són escassos, les persones i les societats han de fer eleccions sobre com utilitzar eixos recursos per a satisfer les seues necessitats i desitjos. L'elecció implica seleccionar entre diferents alternatives, ja siga entre béns i servicis específics o entre diferents usos possibles dels recursos. Per exemple, una persona pot haver de triar entre gastar els seus diners en un nou telèfon o en unes vacances, ja que no pot tindre totes dues coses al mateix temps a causa de l'escassetat de recursos.

- 3. Assignació de recursos:** L'assignació de recursos es refereix a com es distribueixen i utilitzen els recursos disponibles per a satisfer les necessitats i desitjos de les persones. L'assignació de recursos pot ser determinada per mecanismes de mercat, com l'oferta i la demanda, on els preus juguen un paper important en l'assignació eficient de recursos. També pot ser influenciada per decisions governamentals i polítiques públiques, com l'assignació de pressupostos per a l'educació, la salut, la infraestructura, entre altres.

En resum, l'escassetat implica que els recursos són limitats, la qual cosa porta a la necessitat de fer eleccions i assignar eixos recursos de manera eficient. Estos conceptes són fonamentals en l'economia i tenen un impacte directe en com se satisfacen les necessitats i desitjos de les persones, així com en la forma en què s'organitza la producció i es distribueixen els béns i servicis en una societat.

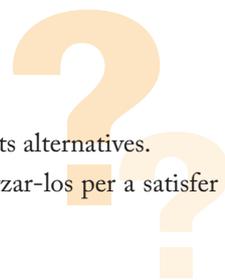
PREGUNTES CURTES

- ❶ Què és l'escassetat en economia?
- ❷ Què és l'escassetat en economia?
- ❸ Què és l'assignació de recursos en economia?
- ❹ Quin pot ser un recurs escàs tangible?
- ❺ Què pot influir en l'assignació de recursos?

PREGUNTES TIPUS TEST A B C

- ❶ Quina és la definició d'escassetat en economia?
 - a. La situació en la qual els recursos disponibles són abundants en comparació amb les necessitats i desitjos humans.
 - b. La situació en la qual els recursos disponibles són limitats en comparació amb les necessitats i desitjos humans il·limitats.
 - c. La situació en la qual els recursos disponibles són suficients per a satisfer totes les necessitats i desitjos humans.
- ❷ Què implica l'escassetat en relació amb els recursos?
 - a. Que els recursos són abundants i no hi ha necessitat de prendre decisions.
 - b. Que no es pot tindre tot el que es desitja a causa de la limitació de recursos, la qual cosa requereix prendre decisions i prioritzar.
 - c. Que els recursos són il·limitats i es poden satisfer totes les necessitats i desitjos.
- ❸ Per què és necessària l'elecció en economia?
 - a. Perquè els recursos són abundants i no hi ha necessitat de seleccionar entre diferents alternatives.
 - b. Perquè els recursos són escassos i les persones i societats han de decidir com utilitzar-los per a satisfer les seues necessitats i desitjos.
 - c. Perquè els recursos són il·limitats i no hi ha necessitat de fer eleccions.
- ❹ Què és l'assignació de recursos en economia?
 - a. La situació en la qual els recursos són limitats i no es poden utilitzar per a satisfer les necessitats i desitjos de les persones.
 - b. La forma en què es distribueixen i utilitzen els recursos disponibles per a satisfer les necessitats i desitjos de les persones.
 - c. La situació en la qual els recursos són il·limitats i es poden utilitzar per a satisfer totes les necessitats i desitjos.

5 Què pot influir en l'assignació de recursos?

- Únicament mecanismes de mercat, com l'oferta i la demanda.
- Únicament decisions governamentals i polítiques públiques.
- Tant mecanismes de mercat, com l'oferta i la demanda, com a decisions governamentals i polítiques públiques.

PREGUNTES DE VERITABLE O FALS

	V	F
1. L'escassetat es refereix a la situació en la qual els recursos disponibles són limitats en comparació amb les necessitats i desitjos humans il·limitats.		
2. L'elecció implica seleccionar entre diferents alternatives, ja siga entre béns i servicis específics o entre diferents usos possibles dels recursos.		
3. L'assignació de recursos es refereix a com es distribueixen i utilitzen els recursos disponibles per a satisfer les necessitats i desitjos de les persones.		

3. Necessitats econòmiques en les etapes de la vida

Les necessitats econòmiques en les etapes de la vida varien a causa de diferents factors, com l'edat, les responsabilitats i les metes personals. Ací et presentem una descripció general de les necessitats econòmiques en algunes etapes comunes de la vida:

- Infància i adolescència:** Durant esta etapa, les necessitats econòmiques estan principalment enfocades en el manteniment bàsic proporcionat pels pares o tutors. Això inclou aliments, vivenda, educació, atenció mèdica i altres necessitats bàsiques. També poden sorgir despeses addicionals relacionats amb activitats extracurriculars, roba, entreteniment i altres necessitats específiques de l'edat.
- Etapa d'educació superior i formació:** Durant els anys d'educació superior, els individus sovint enfronten necessitats econòmiques relacionades amb la matrícula, els llibres, l'allotjament, els materials d'estudi i les despeses de subsistència. És comú que els estudiants busquen ocupacions a temps parcial o sol·liciten beques i préstecs per a finançar els seus estudis. A més, també poden sorgir despeses relacionades amb el desenvolupament professional, com a cursos de formació i programes d'especialització.
- Vida adulta primerenca:** En esta etapa, les necessitats econòmiques es tornen més diverses i depenen en gran manera de les circumstàncies individuals. Els adults joves solen enfrontar despeses relacionades amb la vivenda (lloguer o hipoteca), transport, assegurança mèdica, aliments, factures, entre altres. A més, pot haver-hi despeses associades amb l'inici d'una carrera professional, la formació contínua, l'establiment d'un fons d'emergència i la planificació financera a llarg termini.
- Etapa de formació de família:** A mesura que les persones formen una família, les necessitats econòmiques poden augmentar significativament. Això inclou despeses relacionades amb el matrimoni, la cura dels fills (com a alimentació, vestimenta, educació, atenció mèdica), la compra o lloguer d'una vivenda més gran, les despeses relacionades amb la cura dels #xiquet, assegurances de vida i de salut, i la planificació per a la jubilació.
- Etapa de jubilació:** Durant la jubilació, les necessitats econòmiques se centren en assegurar un flux d'ingressos sostenible per a mantindre un nivell de vida còmode. Això implica comptar amb estalvis adequats, inversions planificades, assegurances i beneficis de jubilació. A més, és possible que existisquen despeses mèdiques i d'atenció a llarg termini que s'han de tindre en compte.

És important tindre en compte que estes són descripcions generals i que les necessitats econòmiques poden variar àmpliament segons les circumstàncies i eleccions individuals en cada etapa de la vida. A més, els factors econòmics, com la inflació, el mercat laboral i les polítiques governamentals, també poden influir en les necessitats econòmiques en cada etapa de la vida.

PREGUNTES CURTES

- ❶ Quines són les principals necessitats econòmiques durant la infància i l'adolescència?
- ❷ Quin tipus de necessitats econòmiques sorgeixen durant l'etapa d'educació superior i formació?
- ❸ Quines són algunes de les necessitats econòmiques en la vida adulta primerenca?
- ❹ Quines són les necessitats econòmiques durant l'etapa de formació de família?
- ❺ En què se centren les necessitats econòmiques durant l'etapa de jubilació?

PREGUNTES TIPUS TEST A B C

- ❶ Quines són les principals necessitats econòmiques durant la infància i l'adolescència?
 - a. Alimentació, vivenda, educació i atenció mèdica.
 - b. Roba, entreteniment i activitats extracurriculars.
 - c. Assegurança mèdica, factures i transport.
 - d. Allotjament, matrícula i llibres.
- ❷ Quines són algunes de les necessitats econòmiques en la vida adulta primerenca?
 - a. Despeses relacionades amb l'inici d'una carrera professional i formació contínua.
 - b. Alimentació, vestimenta i educació dels fills.
 - c. Estalvis adequats, inversions planificades i assegurances.
 - d. Despeses mèdiques i d'atenció a llarg termini.
- ❸ Durant l'etapa d'educació superior i formació, quin tipus de necessitats econòmiques poden sorgir?
 - a. Assegurança mèdica, transport i factures.
 - b. Matrícula, llibres i allotjament.
 - c. Roba, entreteniment i activitats extracurriculars.
 - d. Alimentació, vestimenta i educació dels fills.
- ❹ Quines són les necessitats econòmiques durant l'etapa de formació de família?
 - a. Estalvis adequats, inversions planificades i assegurances.
 - b. Despeses relacionades amb el matrimoni i la compra o lloguer d'una vivenda més gran.
 - c. Alimentació, vivenda i educació.
 - d. Despeses mèdiques i d'atenció a llarg termini.
- ❺ Durant la jubilació, en què se centren les necessitats econòmiques?
 - a. Alimentació, vestimenta i educació dels fills.
 - b. Estalvis adequats, inversions planificades i assegurances.
 - c. Despeses relacionades amb l'inici d'una carrera professional i formació contínua.
 - d. Assegurança mèdica, transport i factures.

PREGUNTES DE VERITABLE O FALS

	V	F
1. Les necessitats econòmiques durant la infància i adolescència se centren en el manteniment bàsic proporcionat pels pares o tutors.		
2. Durant l'etapa d'educació superior i formació, els estudiants no solen enfrontar necessitats econòmiques relacionades amb la matrícula, els llibres i l'allotjament.		
3. En la vida adulta primerenca, les necessitats econòmiques són diverses i depenen de les circumstàncies individuals.		
4. Durant l'etapa de formació de família, les necessitats econòmiques poden disminuir en comparació amb etapes anteriors.		
5. Durant la jubilació, les necessitats econòmiques se centren en assegurar un flux d'ingressos sostenible i no es tenen en compte les despeses mèdiques i d'atenció a llarg termini.		

4. Acostament als sistemes econòmics

Els sistemes econòmics són les estructures i mecanismes a través dels quals s'organitzen i coordinen la producció, distribució i consum de béns i servicis en una societat. Hi ha diversos enfocaments principals en els sistemes econòmics, cadascun amb les seues pròpies característiques i enfocaments d'assignació de recursos. Ací et presente els principals sistemes econòmics:

- 1. Economia de mercat:** En este sistema, les decisions econòmiques es prenen principalment per mitjà d'interaccions entre compradors i venedors en un mercat. Els preus i l'oferta i demanda determinen quins béns es produeixen, com es produeixen i per a qui es produeixen. Els individus i les empreses actuen en el seu propi interès i busquen maximitzar els seus guanys o utilitats. Els defensors del sistema de mercat argumenten que permet l'eficiència i l'assignació de recursos basada en les preferències i eleccions individuals.
- 2. Economia planificada o centralitzada:** En este sistema, el govern o una autoritat central pren decisions econòmiques sobre quins béns i servicis produir, com produir-los i com distribuir-los. L'Estat controla els recursos i planifica l'economia en el seu conjunt. L'objectiu principal és aconseguir una distribució equitativa dels recursos i la riquesa. No obstant això, este sistema ha mostrat desafiaments en termes d'eficiència i adaptabilitat, ja que la planificació central pot tindre dificultats per a respondre ràpidament als canvis en la demanda i les preferències dels consumidors.
- 3. Economia mixta:** La majoria de les economies modernes són economies mixtes, que combinen elements tant de l'economia de mercat com de l'economia planificada. En este sistema, tant el sector privat com el govern exerceixen un paper important en la presa de decisions econòmiques i l'assignació de recursos. El sector privat opera en el mercat, mentre que el govern intervé a través de regulacions, polítiques fiscals, programes de benestar social i altres mesures per a influir en l'economia i corregir les deficiències del mercat.

És important destacar que existeixen diferents variacions i combinacions d'estos sistemes econòmics a tot el món, i cadascun té les seues pròpies fortaleces i debilitats. A més, l'economia d'un país pot evolucionar i canviar amb el temps degut a factors polítics, socials i culturals.

PREGUNTES CURTES

- 1 En quin sistema econòmic es prenen les decisions econòmiques principalment a través d'interaccions en el mercat?
- 2 En quin sistema econòmic el govern o una autoritat central pren decisions econòmiques sobre la producció i distribució de béns i servicis?
- 3 Quin sistema econòmic combina elements tant de l'economia de mercat com de l'economia planificada?

PREGUNTES TIPUS TEST A B C

- ❶ En un sistema d'economia de mercat, què determina quins béns es produeixen, com es produeixen i per a qui es produeixen?
- El govern
 - Els preus i l'oferta i demanda
 - La planificació central
- ❷ Quin és l'objectiu principal d'un sistema d'economia planificada o centralitzada?
- Maximitzar els guanys o utilitats
 - Aconseguir una distribució equitativa dels recursos i la riquesa
 - Influenciar l'economia a través de regulacions i polítiques fiscals
- ❸ Què caracteritza a una economia mixta?
- El control total dels recursos per part del govern
 - La presa de decisions econòmiques per part dels individus i les empreses
 - La combinació d'elements de l'economia de mercat i l'economia planificada

PREGUNTES DE VERITABLE O FALS

	V	F
1. En un sistema d'economia de mercat, els preus i l'oferta i demanda determinen quins béns es produeixen, com es produeixen i per a qui es produeixen.		
2. En un sistema d'economia planificada o centralitzada, el govern o una autoritat central pren decisions econòmiques sobre quins béns i servicis produir, com produir-los i com distribuir-los.		
3. En una economia mixta, tant el sector privat com el govern exerceixen un paper important en la presa de decisions econòmiques i l'assignació de recursos.		

5. Els agents econòmics i aproximació al flux circular de la renda

En l'anàlisi econòmica, es considera que els agents econòmics són els actors clau en el sistema econòmic. Estos agents interactuen entre si i exerceixen diferents rols en la producció, distribució i consum de béns i servicis. Els principals agents econòmics són:

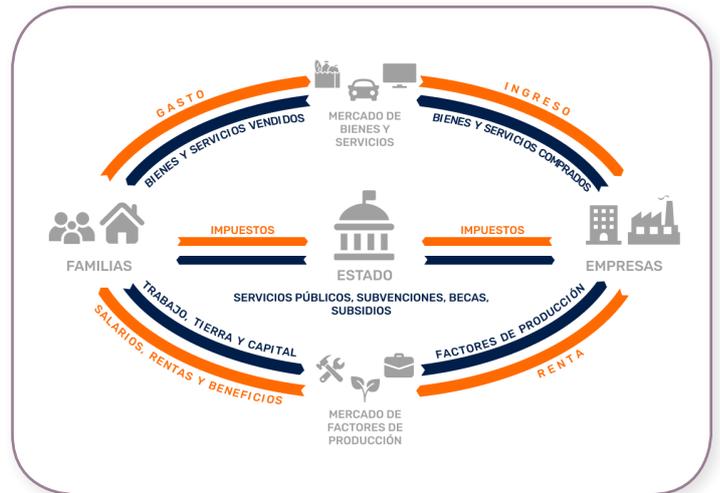
- Famílies o consumidors:** Representen als individus i llars que demanden béns i servicis per a satisfer les seues necessitats i desitjos. Són els principals compradors en el mercat i proveeixen la mà d'obra en la producció.
- Empreses o productors:** Són les unitats econòmiques encarregades de produir béns i servicis per a ser venuts en el mercat. Les empreses contracten els treballadors i utilitzen els recursos per a produir béns i servicis amb l'objectiu d'obtindre guanys.
- Govern:** El govern és un agent econòmic que exerceix múltiples rols. Estos inclouen la provisió de béns i servicis públics, la regulació de l'economia, la recaptació d'impostos, la implementació de polítiques fiscals i monetàries, i la redistribució de la renda.
- Sector extern:** Representa a altres països i actors econòmics fora de l'economia nacional. Inclou les exportacions i importacions de béns i servicis, així com els fluxos d'inversió estrangera.

El flux circular de la renda és un model simplificat que mostra com es relacionen els diferents agents econòmics i com flueix l'ingrés en l'economia. En este model, les famílies proveeixen mà d'obra a les empreses i reben salaris i altres ingressos a canvi. Estes famílies després utilitzen eixos ingressos per a comprar béns i servicis a les empreses. Les empreses, al seu torn, utilitzen els ingressos obtinguts de les vendes de béns i servicis per a pagar salaris als treballadors i comprar recursos addicionals per a la producció.

A més, el govern juga un paper important en el flux circular de la renda. Recapta impostos de les famílies i les empreses i utilitza eixos ingressos per a proveir béns i servicis públics, com a infraestructura i educació. També pot implementar polítiques fiscals i monetàries per a influir en l'economia i redistribuir la renda.

El sector extern, a través de les exportacions i importacions, també afecta el flux circular de la renda en agregar o restar demanda i producció al sistema econòmic.

En resum, el flux circular de la renda mostra com els agents econòmics interactuen i com flueix l'ingrés en l'economia, destacant la interdependència i les connexions entre els diferents actors econòmics.

PREGUNTES CURTES

- ❶ Qui són els principals compradors en el mercat i proveeixen la mà d'obra en la producció?
- ❷ Quin és l'objectiu principal de les empreses o productors?
- ❸ Quin és un dels rols del govern com a agent econòmic?
- ❹ Què representa el sector extern en el sistema econòmic?
- ❺ Quina mostra el flux circular de la renda?
- ❻ Què fan les famílies amb els ingressos que obtenen de la seua participació en el mercat laboral?
- ❼ Què utilitza el govern per a proveir béns i servicis públics i redistribuir la renda?
- ❽ Com afecta el sector extern al flux circular de la renda?

PREGUNTES TIPUS TEST A B C

- ❶ Quin dels següents agents econòmics representa als individus i llars que demanden béns i servicis?
 - a. Empreses o productors.
 - b. Govern.
 - c. Famílies o consumidors.
 - d. Sector extern.
- ❷ Quin és l'objectiu principal de les empreses o productors en el sistema econòmic?
 - a. Proveir béns i servicis públics.
 - b. Regular l'economia.
 - c. Obtindre guanys.
 - d. Realitzar exportacions i importacions.
- ❸ Quina de les següents activitats correspon a un dels rols del govern com a agent econòmic?
 - a. Contractar treballadors i utilitzar recursos.
 - b. Proveir mà d'obra a les empreses.
 - c. Redistribuir la renda.
 - d. Realitzar inversions estrangeres.

4 Què representa el sector extern en el sistema econòmic?

- Individus i llars que demanen béns i servicis.
- Unitats econòmiques encarregades de produir béns i servicis.
- Govern i els seus rols econòmics.
- Altres països i actors econòmics fora de l'economia nacional.

5 Quina mostra el flux circular de la renda en l'anàlisi econòmica?

- Com es relacionen els diferents agents econòmics i com flueix l'ingrés en l'economia.
- Com es distribueixen els béns i servicis entre les famílies i les empreses.
- Com es determinen els preus en el mercat.
- Com es planifica la producció i distribució de recursos.

PREGUNTES DE VERITABLE O FALS

	V	F
1. Els agents econòmics interactuen entre si en el sistema econòmic.		
2. Les famílies o consumidors són els principals compradors en el mercat.		
3. El govern no exerceix cap rol en el sistema econòmic.		
4. El sector extern inclou les exportacions i importacions de béns i servicis.		
5. En el flux circular de la renda, les famílies proveeixen mà d'obra a les empreses i reben salaris i altres ingressos a canvi.		
6. Les empreses utilitzen els ingressos obtinguts de les vendes de béns i servicis per a comprar recursos addicionals per a la producció.		
7. El govern recapta impostos de les famílies i les empreses per a utilitzar eixos ingressos en la provisió de béns i servicis públics.		
8. El sector extern no té cap impacte en el flux circular de la renda.		

SITUACIONS D'APRENENTATGE

1. CONTE ECONÒMIC

Hi havia una vegada un xicotet poble anomenat Econòpolis, on vivien els seus amigables habitants, els Econits. En Econòpolis, tots els Econits comprenien la importància de l'economia en les seues vides i s'esforçaven per aprendre i aplicar els seus principis en el seu dia a dia.

En Econòpolis, els Econits experimentaven l'impacte de l'economia en la seua vida quotidiana. Des de primerenca edat, aprenien sobre l'escassetat, l'elecció i l'assignació de recursos. Els xicotets Econits tenien una quantitat limitada de dolços i joguets, però havien de decidir com distribuir-los entre les seues necessitats i desitjos. Van aprendre a prendre decisions sàvies i a compartir amb els seus amics, entenent que els recursos eren limitats i que calia utilitzar-los de manera eficient.

A mesura que els Econits creixien, també experimentaven les necessitats econòmiques en cada etapa de la vida. Quan eren joves, necessitaven educació i aprenentatge per a desenrotllar habilitats i contribuir a la societat. A mesura que es convertien en adults, buscaven ocupació i oportunitats per a guanyar-se la vida. Finalment, quan arribava el moment de la jubilació, comprenien la importància d'estalviar i planificar per a assegurar-se una vellesa tranquil·la i pròspera.

En Econòpolis, els Econits també es familiaritzaven amb els diferents sistemes econòmics. Aprenien sobre el lliure mercat, on l'oferta i la demanda determinaven els preus i les decisions de producció. També exploraven l'economia planificada, on el govern tenia un paper més actiu en l'assignació de recursos. A través d'estos acostaments, els Econits entenien com els sistemes econòmics podien afectar el seu benestar i el desenvolupament de la seua comunitat.

Els Econits també es convertien en agents econòmics en el flux circular de la renda. En créixer, alguns es convertien en empresaris, produint béns i serveis per a satisfer les necessitats de la comunitat. Uns altres es convertien en consumidors, comprant productes i contribuint al creixement econòmic. El govern, per part seua, regulava i donava suport a estes interaccions econòmiques, assegurant que el flux de la renda fora equitatiu i beneficiós per a tots els Econits.

En Econòpolis, els Econits van aprendre que l'economia no era només un concepte abstracte, sinó alguna cosa que impactava directament en el seu benestar i en la comunitat en la qual vivien. Van aprendre a prendre decisions econòmiques informades, a planificar per al futur i a entendre com la seua participació en el sistema econòmic podia influir en el desenrotllament del seu poble.

Així, els Econits de Econòpolis van demostrar que, en comprendre i aplicar els principis econòmics, podien construir una societat pròspera i equitativa, on cadascun tenia l'oportunitat de créixer i aconseguir els seus somnis.

Activitat: Presa de decisions en Econòpolis

En Econòpolis, els Econits s'enfronten a una situació en la qual han de prendre decisions sobre l'assignació de recursos limitats. Com distribuiran els dolços i joguets disponibles entre les necessitats i desitjos dels Econits?

2. DADES I CURIOSITATS DE L'ECONOMIA ESPANYOLA

1. L'economia i el seu impacte en la vida de la ciutadania:

- La indústria turística és una part fonamental de l'economia espanyola, representant aproximadament el 12% del PIB. Espanya és un de les destinacions turístiques més populars del món.
- L'economia col·laborativa, impulsada per plataformes com Airbnb i Uber, ha experimentat un creixement significatiu en els últims anys, generant noves oportunitats econòmiques per als ciutadans.

2. L'escassetat, elecció i assignació de recursos:

- Espanya és coneguda per la seua producció d'oli d'oliva, sent el major productor mundial. L'escassetat de pluges i els canvis climàtics poden afectar la producció i el preu d'este recurs.
- L'elecció dels consumidors a Espanya ha canviat en els últims anys, amb un augment en la demanda de productes ecològics i sostenibles, reflectint una major consciència sobre l'impacte ambiental i social de les seues decisions de consum.

3. Necessitats econòmiques en les etapes de la vida:

- Espanya té una de les esperances de vida més altes d'Europa, la qual cosa planteja desafiaments en termes de sostenibilitat dels sistemes de pensions i atenció mèdica per a la població major.
- L'accés a l'educació superior a Espanya ha augmentat en les últimes dècades, la qual cosa ha portat a un major nombre de persones que busquen oportunitats laborals qualificades en el mercat.

4. Acostament als sistemes econòmics:

- Espanya és part de la Unió Europea i utilitza l'euro com la seua moneda. Això implica que està subjecta a polítiques i regulacions econòmiques establides a nivell europeu.
- En els últims anys, hi ha hagut un impuls cap a la digitalització de l'economia a Espanya, amb un creixement significatiu en els sectors de la tecnologia i les startups.

5. Els agents econòmics i aproximació al flux circular de la renda:

- La indústria de l'automòbil és un dels principals motors econòmics a Espanya, amb la producció de vehicles i components que generen ocupació i exportacions.
- El sector agrícola, especialment la producció de fruites i hortalisses té un impacte important en l'economia espanyola, tant a nivell nacional com en les exportacions a altres països.

Estes curiositats destaquen la rellevància de l'economia a Espanya i com influeix en diversos aspectes de la vida quotidiana dels ciutadans, des del turisme i l'economia col·laborativa fins a la producció d'aliments i la digitalització.

Activitat: Debat sobre l'impacte econòmic del turisme a Espanya

DESCRIPCIÓ

Debat en classe o en un grup d'estudi sobre l'impacte econòmic del turisme a Espanya. Per a això s'organitzen els participants en dos grups: un a favor i un altre en contra. Cada grup ha de preparar arguments i dades que recolzen la seua postura, considerant la importància del turisme en l'economia espanyola.

INSTRUCCIONS

1. Es divideixen els participants en dos grups: Grup A (a favor de l'impacte econòmic del turisme) i Grup B (en contra de l'impacte econòmic del turisme).
2. S'assigna temps suficient perquè els grups investiguen i preparen els seus arguments i dades.
3. Cada grup haurà de presentar els seus arguments i evidències durant el debat.
4. Debat respectuós i constructiu entre els participants, permetent que cada grup expose els seus punts de vista i que els altres facen preguntes i comentaris.
5. Al final del debat, es pot realitzar una ronda de preguntes obertes on els participants poden compartir la seua opinió personal sobre el tema.

3. ENDEVINA ENDEVINALLA

ENDEVINALLA 1

Soc un dels sectors més importants de l'economia espanyola, Genere ocupació i atrac inversió estrangera. Els turistes em trien com a destí. I el meu impacte en la vida de la ciutadania és evident. Què soc?

ENDEVINALLA 2

Soc un recurs valuós i molt demandat, Produït en gran quantitat per Espanya, això és confirmat. El meu preu pot variar a causa del clima i l'escassetat. Però sempre soc present en la taula de molta gent. Qui soc?

ENDEVINALLA 3

En la vida hi ha diferents etapes, I en cadascuna les necessitats són variades. Des d'educació fins a atenció mèdica, Per a tindre una vida plena i econòmica. Quines necessitats econòmiques poden sorgir en totes les edats?

ENDEVINALLA 4

Soc part d'un conjunt més ampli, On les polítiques econòmiques tenen un rol important. La meua moneda és l'euro i tinc una posició a la Unió Europea, Què soc en el context econòmic d'Espanya?

ENDEVINALLA 5

Soc un sector clau en l'economia espanyola, Genere ocupació i contribuïsc a la riquesa nacional. La meua producció i exportació són reconegudes internacionalment, Les fruites i hortalisses són la meua especialitat Quin sector represente?

4. CINEMA

PEL·LÍCULA: "MARGIN CALL"

SINOPSI

"Margin Call" se situa en el context de la crisi financera de 2008 i segueix a un grup d'empleats d'un important banc d'inversió durant un període crític de 24 hores. La pel·lícula aborda temes com l'avarícia, el risc i les decisions ètiques en el món de les finances.

Activitat:

Tria un dels epígrafs del tema i explica com es pot relacionar amb la pel·lícula.

5. ACTUALITAT

L'impacte de l'economia en la vida quotidiana dels ciutadans espanyols

En un context econòmic en constant canvi, l'economia espanyola continua exercint un paper fonamental en la vida dels ciutadans. Des de l'escassetat de recursos fins a les necessitats econòmiques en les diferents etapes de la vida, cada aspecte té un impacte significatiu en la qualitat de vida de les persones.

L'escassetat de recursos és una realitat que afecta a tots els ciutadans. Segons l'informe publicat per l'Institut Nacional d'Estadística (INE), la demanda de recursos bàsics com la vivenda, l'educació i l'atenció mèdica ha superat l'oferta en diverses regions del país. Això ha portat a un augment en els preus i a la dificultat d'accés per a algunes famílies.

L'elecció i assignació de recursos també juguen un paper crucial en l'economia. El govern i les institucions públiques treballen per a equilibrar les necessitats de la societat i optimitzar l'assignació de recursos limitats. No obstant això, este procés implica prendre decisions difícils i prioritzar uns certs sectors sobre uns altres, la qual cosa pot generar tensions i descontentament en alguns sectors de la població.

A més, les necessitats econòmiques varien al llarg de les diferents etapes de la vida. Els joves s'enfronten al desafiament d'accedir al mercat laboral i establir-se econòmicament, mentre que les persones en edat de jubilació necessiten garantir la seua seguretat financera a llarg termini. Estes diferències generacionals plantegen la necessitat de polítiques públiques adequades que aborden les necessitats específiques de cada etapa.

Quant als sistemes econòmics, Espanya es basa en una economia mixta, on tant el sector privat com el sector públic exerceixen un paper important. Això implica una combinació d'iniciatives empresarials i regulació estatal per a promoure el creixement econòmic i el benestar de la població.

En el flux circular de la renda, els agents econòmics exerceixen un paper fonamental. Les famílies, les empreses i el govern interactuen constantment a través de la generació, distribució i utilització d'ingressos. El consum de les famílies impulsa la demanda, mentre que les empreses produeixen béns i servicis, generant ocupació i creant ingressos que després tornen a les famílies i al govern en forma d'impostos.

En resum, l'economia té un impacte profund en la vida quotidiana dels ciutadans espanyols. Des de l'escassetat i assignació de recursos fins a les necessitats econòmiques en diferents etapes de la vida, entendre els sistemes econòmics i el flux circular de la renda és essencial per a abordar els desafiaments i promoure el benestar econòmic al país.

Activitat:

- a. Proposa un títol alternatiu.
- b. Realitza un resum de l'article.
- c. Elabora una llista d'almenys 5 paraules clau.
- d. Exposició oral de tota la informació anterior.